అరుణ

మూడు సంవత్సరాలు వాడు రకరకాల పంతులమ్మల దగ్గర శిక్షణ పొందాడు. అయితే వాడు చదువులో చూపే చురుకుదనం, అద్భుతమైన జ్ఞాపకశక్తి పంతులమ్మలని వాడికి ప్రేమపాత్రురాల్ని చేసినయి. శశి ఈనాడు యిలా చేయి—చేసుకోటానికి కారణం మరొకటి ఆమె మనస్సు ఏం బాగులేదు ద్వైదీ భావాలు ఆమె హృదయాంతరాళంలో ఘోరయుద్ధం ప్రారంభించాయి ఇప్పటికి వారం రోజులుగా ఈ అపరిష్కృత సమస్యకి అమితమైన విలువనిచ్చి నిద్రాహారాలు కూడ మానింది. పంతులమ్మ గారిలోని మార్పు పిల్లలు కనిపెట్టారో లేదో గాని, టీచర్లు మాత్రం కనిపెట్టారు.

క్రిందటి నెల జీతాలు రాలేదు అసలు వచ్చే

“అదుగో మళ్ళీ తప్పు చదివావు. ఏదీ, చెంపు పట్టు” అంది కోపంగా శశి.

తీరా దెబ్బ వేశాక ఎందుకు కొట్టానా అని బాధపడిపోయింది. పైకి ఏడవలేక, దుఃఖాన్ని అపుకోవాలని వాడు ప్రయత్నిస్తూ గుడ్లనీరు గుడ్ల కుక్కుకుంటూ ఉంటే, శశి కడుపు తరుక్కుపోయింది.

పాఠం చెప్పాలనే విషయం కూడ మరిచిపోయి వాడి దైన్యవదనంలోకి చూస్తూ అలాగే కూర్చుంది.

ఈ ఆకస్మిక పరిణామం, చెయ్యి రాసుకుంటూ నిలబడిన కిష్టుడికి ఆశ్చర్యాన్ని కలుగచేసింది. ఎందుకంటే, ఈ మూడు సంవత్సరాల బడి జీవితంలో ప్రప్రథమంగా ఈనాడే వాడు దెబ్బతిన్నాడు.

జీతమే నలభై రూపాయలు. ఆ నలభై సిమూలంకు చాలతయి? అందులో శశి బ్రతికి—చెడిన స్త్రీ. అంటే, శశి—తల్లి, తండ్రి ఉన్నన్నిరోజులు ఆమెను పూల బాటలమీద నడిపించారు. తత్ఫలితంగా స్కూలు ఫైనలు మూడుసార్లు దండయాత్ర చేసి, ఇహ లాభంలేదని చదువుకు 'గుడ్‌బై' కొట్టింది కాని, తరువాత పరిస్థితి తారుమారైంది. తండ్రి పోయాక, ఇచ్చిన ఆస్తికంటే, చేసిన అప్పే ఎక్కువైంది. ఆ అప్పుకు ఆస్తికి చెల్లిపోగా మిగిలింది శూన్యమే! ఆ దిగులుతోనే శశి—తల్లి మరణించింది శశిని ఏకాకిని చేసి

ఈ ఒంటరి జీవితమంత హేయమైనది మరొకటిలేదు. ఇంతకన్నా ఘోరమైన శిక్ష మరొకటిలేదు. ఈ ఏకాకిత్వంలోని ఆనందం గాని దుఃఖంగాని మరొకరితో చెప్పుకోలేదు. తోటి మానవులు సానుభూతి చూపించవచ్చుగాక; కాని ఆ సానుభూతికి, అప్పులు చూపే సానుభూతికి ఎంత వ్యత్యాసం ?

రెండు సంవత్సరాలుగా ఈ బడిలో పంతులమ్మగా చేరి నిలువదొక్కుకున్నది. కాని, అందువలన ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఒక ఆశ తీరగానే మరొకఆశ; ఒక కోరిక తీరగానే మరో కోరిక; జీవితంలో ఒక క్రొత్తదనం కోసం, ఒక క్రొత్త సౌందర్యం కోసర, ఒక క్రొత్త అనుభూతికోసం శశి తన వేయి కన్నులతో అన్వేషించింది. తను పొందిందానికంటే పోగొట్టుకున్నదే ఎక్కువ. జీవితంలో తీపికంటే చేదే చూసింది.

ఒకవైపు నెల తిరిగేసరికి పీక్కుతినే అప్పుల వాళ్ళు— మరోవైపు టేబుల్‌మీద నిలబడి వెక్కిరించే ఖాళీ స్నో సీసాలు.

ఈ రెండింటి సంఘర్షణ బలీయమైనది. ఒక్కొకరోజు ఏమిటో పిచ్చిగా ఉండేది. నిద్ర పట్టక కిటికీ ప్రక్కన కూర్చుని జీవితాన్ని చర్విత చర్వణం చేసుకునేది. ఆ నిండు వెన్నెలలో వృధాగా గడచిపోయే తన జీవితం; జీవిత సహచరుడు లేకుండా ఒంటరిగా ఎంత కాలం ఇలా ? ఎన్నాళ్ళీ గడ్డిపూవులాంటి జీవితాన్ని భరించటం ? తను ఎంత అందమైనది ? ఏమిటో అనుభవాలు ! మిగిలిన వేమిటి ? విధి తనని వంచిస్తున్నదని ఏనాడూ అనుకోలేదు. జీవితం తనని అన్యాయం చేసింది. పగలు వస్తే రాత్రి కోసం; రాత్రి వస్తే పగలు కోసం ఏదో అన్వేషణ, తీరని భయం.

ఇలా ఆలోచించుకున్నకొద్దీ జీవితంమీద కసి ఎక్కువై పోయేది కాని, అందువలన ప్రయోజన మేమిటి ? జీవితంకన్నా అనుభవం పెద్దది. అందుకే భరించలేకపోతోంది. ఇన్నాళ్ళూ ఆమెని చేయిపట్టి తీసుకువచ్చిన వాళ్ళు హఠాత్తుగా మాయమైనారు. ఆమె, వాళ్ళు తీసుకెళ్తున్నారు కదా అనే ధైర్యంతో దారి చూడకుండానే నడిచింది. అదే చిక్కు. అందుకే ఈ నాడు ఆమె ఇన్ని కష్టాల నెదుర్కోవలసివస్తున్నది. దీపంకూడ చేతిలో లేదు జీవితం భయంకరంగా ఉంది; చిమ్మ చీకటి. కాంతి, గృహానికి చాలాదూరంలో ఉంది. కాని, ఆమె ఈ చీకటి రాత్రిలో మిణుగురు పురుగును పట్టుకుని దారి చూసుకోవలసిన గతి పట్టింది.

ఈ సమయంలోనే ఎదురైనాడు వెంకటేశం !

ఆలోచనలతో ఎంత దూరం ప్రయాణం చేసిందో ఆమెకే తెలియదు. బడిగంట గణగణమని వినిపించేసరికి తేరుకుంది. కిష్టుడు ఇంకా వెక్కుతూనే ఉన్నాడు. వాడి కనుకొలకులలో ముత్యాల బిందువులు గూడు కట్టుకున్నాయి.

పిల్లలందరు కేకలువేస్తూ, పరుగెత్తుతూ ఇళ్ళకు బయలుదేరారు. చాలాసేపటిదాకా శశి గాని, కిష్టుడు గాని కదల్లేదు. వాళ్ళకి వెళ్ళాలనిపించ లేదు. క్లాసులో ఇద్దరూ మిగిలిపోయారు. శశి చూపులు కిష్టుడి గుండెను గ్రుచ్చుతున్నాయి. వాడు టీచరు ముఖంలోకి సూటిగా చూడలేక తలవంచుకుని దిక్కులు చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

టీచర్ వెళ్ళిపోతే, తనుకూడ పోవచ్చని వాడి ఆశ. ఎందుకో తెలియదు; పోతుంటే టీచర్ ఆపుతుందని భయం— కాని, ఎంతసేపిలా ? పంచిలో— తెలుగువాచకం పెట్టుకుని బిక్కముఖంతో శశివంక చూస్తూ నిష్క్రమించటాని కువక్రమించాడు.

శశి వాడివంకే చూస్తూ అచేతనురాలై కూర్చుండిపోయింది.

క్లాసురూం వదిలాక వాడికి స్వేచ్ఛ లభించింది. ఈ దెబ్బకు కలిగిన దుఃఖాన్ని మనస్సులో పెట్టి తాళం వేశాడు పంతులమ్మగారిమీదఉన్న భయంవలన. ఇప్పుడు ఆ అడ్డం లేదు. వాడు ఈ అవకాశం కోసమే ఎదురు చూస్తూన్నాడు. అందుకని బయట స్వేచ్ఛా ప్రపంచంలో అడుగు పెట్టగానే బావురుమని ఏడ్చాడు రెండు అరచేతులలో ముఖం దాచుకుని.

ఇప్పుడుగాని శశి ఈ లోకంలోకి రాలేదు. ఏడుస్తూ పోతున్న కిష్టుణ్ణి చూడగానే శశి గుండె ముక్కలైంది. నిట్టూర్చి లేచి బయలుదేరింది.

భుజంమీద చేయి పడగానే ఉలికిపడ్డాడు కిష్టుడు. తలఎత్తి చూసేసరికి పంతులమ్మ నిలబడి ఉంది. వాడి గుండెల్లో దడపుట్టుకుంది. మళ్ళీ కొడుతుందా ? ఈ ఒక్క దెబ్బనే సహించలేని తనని ఇంకా కొడితే? ఈ ప్రశ్న రాగానే, వాడి గుండెల్లో దాగిన దుఃఖం ఉప్పెనలా పొంగింది.

శశి ఇంక ఊరుకోలేకపోయింది

"ఎందుకురా ఏడుస్తున్నావ ?" అంది జాలిగా వాడివంక చూస్తూ.

ఈ ప్రశ్న వాడి భయాన్ని పారద్రోలింది కొంత. వాడు టీచర్—బెత్తంనుండి దెబ్బనే ఆశించాడు గాని, నోటినుండి మాటని కాదు. ఇదికూడ చల్లగా ఉంది. వాడికి కాస్త ధైర్యం కలిగింది.

శశికి వాడు చెప్పకపోయినా గ్రహించింది.

"ఊరుకోరా, పొరపాటున కొట్టాను."

కొట్టటంలో కూడ పొరపాట్లు, గ్రహపాట్లు ఉంటయ్యా ?

వాడి కేం మాట్లాడటానికి తోచలేదు. అలాగే నడుస్తూ టీచర్ ననుసరించాడు.

"చూడు కిష్టూ! ఈ ఒక్కదెబ్బకే తట్టుకో లేకపోతే, జీవితంలో తగిలే దెబ్బలేం తట్టుకుంటావు ?"

ఈ మాట వాడికర్థంకాలేదు. వాడి కర్థమైనా కాకపోయినా శశికి అక్కర్లేదు. ఇప్పుడు వాడు కేవలం తనదగ్గర చదువుకునే పిల్లవాడుగా కాక, తన ఆప్త స్నేహితుడుగా కనిపించాడు. తన బాధ చెప్పుకోటానికి కిష్టుడికన్నా యోగ్యుడు మరొకడు లేడు. వీడికన్నా సానుభూతి మరొకరు చూపలేరు.

"ఇంకా ఏడుస్తున్నావా ? తప్పుకదూ ! ఏదీ నీ చెయ్యి— ఉఁ! ఇంకెప్పుడు కొట్టను. ఇవ్వాళే నా మనస్సు బాగుండక—"

వాడికర్థంకాలేదు; కాని, టీచర్ ఇక కొట్టదని

33 —వ పేజీ చూడండి

నీలో నేను

సి. సుబ్బారావు

వీణ నీవే స్వామి !
వైణికుడ నీవే;
రాగ మీవే స్వామి!
రసపుష్టి నీవే—

దీప మీవే స్వామి!
తేజమూ నీవే;
తైల మీవే స్వామి!
దాహావహా నీవే—

నీ విశ్వవీణపై
నే నొక్క స్వరమునై
మొలకెత్తి పులకించి
ముగిసేను గానీ
అంతరాయము లేని
ఆలాపనవు నీవే—

నీ మహాజ్వాలలో
నే నొక్క నాల్కనై
పడగెత్తి పరికించి
ముడుచుకొందును గాని
అంతరాయము లేని
అర్చిస్సు నీవే—

విరసింతితో తెలిసికొనవలెనన్న దీని చరిత్ర నొకింత తెలిసికొనుట మంచిది.

ఆదినుండి ఇది ఫలాన అని తెలియకపోయినను హిప్నాటిసముల వంటి ప్రక్రియలు జరుగుచుండె డివి. దెయ్యం—పట్టటం, దైవము వచ్చుట, ఇటు వంటి స్థితికి చెందినవే.

ఈ ప్రక్రియను స్వయముగా ఇతరులయందు ప్రేరేపించి, దీనియొక్క విశిష్టతను కన్గొనినవాడు మెస్మర్ (1734—1816). ఇతను నక్షత్రముల వలె అయస్కాంతములు కూడ మనుష్య స్వభావమును మార్చు శక్తి కలవని నమ్మాడు. అయస్కాంతమును మనుష్యునికి తాకించి ఇతనీ ప్రక్రియను కలుగ జేస్తూ ఉండేవాడు తర్వాత కొన్ని దినములకు, అయస్కాంతము కూడ లేక, వట్టినే ఈ ప్రక్రియను ప్రేరేపింప కలిగాడు. దీని కితడు 'అనిమల్ మాగ్న టిసమ్' కారణమని, అది తనయం దున్నదనీ నమ్మాడు. దీనిని పారిస్‌లో ప్రజలకు చేసి చూపు టయే కాక, దీనివల్ల కొన్ని మనోవ్యాధులను పోగొట్టుతూ ఉండేవాడు.

ఈ 'అనిమల్ మాగ్నటిసమ్' అందరియందున్న ట్లును, దీని శక్తివల్ల నితరుల మనఃప్రవృత్తిని సరిదిద్దవచ్చుననియు వాన్‌హెల్‌మాన్ట్ (Van Helmont 1577—1644) అను నతడు చెప్పెను. ఈ అనిమల్ మాగ్నటిజమ్‌ను గురించి తెలుసుకొనుటకు పారిస్ ప్రభుత్వము, ఒక శాస్త్రజ్ఞుల జట్టును నియమించింది. వీరు ఈ ప్రక్రియ వంతటి నారసి 'అనిమల్ మాగ్నటిసమ్' నాదసంభవ మని తీర్మానించారు. తర్వాత ఫ్రాన్సు—ప్రభుత్వము దీనిని వెలువరచిన 20000 ఫ్రాంకు లిచ్చెదమని మెస్మరును కోరింది. కాని అతడు దీనిని తిరస్క రించాడు. ఎందుకంటే, అతనికి ప్రక్రియను ప్రేరే పించుటకును, దీనివల్ల కొన్ని మనోవ్యాధులను పోగొట్టుటకును తెలిసెనే కాని, ఇది ఎట్లేర్పడు చున్నదీ తెలియదు. దీనికంతకు తనలో నున్న యొక యద్భుతశక్తియే కారణమని అనుకునేవాడు. అటుపై ఫ్రాన్సు—ప్రభుత్వమును, ప్రజలును, ఇతని నొక మాంత్రికుని క్రింద జమకట్టి నిరాద రించారు.

1842 వ సం. న (Ward) వార్డు అను నతను ఇంగ్లండునందు ఒక రోగియొక్క కాలును, హిప్నటిక్ స్థితిలో తీసివేశాడు. అప్పుడు దీనిని చాలమంది నమ్మలేదు. వెనుక జేమ్సు ఎస్డెయిలి (James Esdaile 1808—1859) అనే వ్యక్తి కలకత్తాలో పనిచేయుచు ఈ పద్ధతి ననుసరించి మూడు వందల పైగా పెద్ద అపరేషనులు చేశాడు. దీనివల్ల రోగికి అపరేషన్ షాక్ కూడ లేకపోయేది. కాని ఈ కాలముననే ఈథరు, క్లోరోఫారమ్ మొద లగు మందులు కనుగొనబడుటచే దీనికంత ప్రాము ఖ్యము రాకపోయినది

అటుతర్వాత జేమ్సు బ్రెయిడ్ (1795—1860) అను నతడు ఈ ప్రక్రియ నమ్మిక (Suggestion) వల్ల కల్గుచున్నదని కన్గొ న్నాడు. ఇతడే దీనికి హిప్నటిసమని పేరు పెట్టాడు.

వెనుక ఫ్రాయిడ్ (Freud 1856—1939) బ్రూయర్ (Breuer) అనువారు, చార్కొట్, బెంతామ్‌ల వద్ద దీనిని గురించి నేర్చుకొని, ఈ ప్రక్రియ నుపయోగించి మనోవ్యాధులను ని[illegible] ర్తించుచు 1895 వరకు నొకటిగా ఉండేవారు. (1895 వ సం. న) బ్రూయర్ ఈ పద్ధతిలో సుమారు చేయబడిన వారికి తిరిగి నవే మనోవ్యాధుల వచ్చుటచేతను, మరియు నీ పద్ధతిలో రోగుల వైద్యులను ప్రేమింప మొదలిడుటతోను, 189[illegible] వ సం. న బ్రూయర్ దీనిని ఫ్రాయిడ్‌కే వద[illegible] వేశాడు.

అటుతర్వాత తర్వాత ఫ్రాయిడ్, ఫ్రీ అసోషియ[illegible] పద్ధతిని కనుగొన్నాడు. రోగికి తనయందు నమ్మకమ కల్గునట్లు (Rapport) చేసుకొని, ఏదైన న[illegible] పదమును చెప్పి, దాని ననుసరించి రోగికి తో[illegible] వాటి నన్నిటిని చెప్పమనుటయే ఫ్రీఅసోషియ[illegible] అంటారు

దీనికి తోడు కలల నారయు (Dream Analysis) విధమును కూడ అతడు కనిపెట్టాడ[illegible] ఈ రెండును కలిసి, రోగియొక్క హీన ప్రజ్ఞ[illegible] (Unconscious) దాగియున్న మనఃక్లేశముల[illegible] తెలిసికొనుటకు, హిప్నాటిసమ్ కం[illegible] నధికముగాను, సులభముగాను ఉండేది అంతేక[illegible] మనోవ్యాధి పీడితుడు, తన రోగ కారణము[illegible] తెలుసుకునేటప్పుడు తానుగూడ పాల్గొని, త[illegible] తెలిసికొన్నప్పుడే ఆ వ్యాధి నెమ్మదిస్తుంది. [illegible] హిప్నాటిసమునందు వీలుకాదు. అందుకనే వ[illegible] శాస్త్రజ్ఞులు ఈ పద్ధతిని విసర్జించవలసివచ్చిన[illegible]

ధైర్యం వచ్చింది. ఆ ధైర్యంతోనే టీచరు—ముఖం లోకి ఆ సక్తిగా చూస్తూ "అంటే ?" అన్నాడు.

"చూడు, నాకు వచ్చేది వలభై రూపాయలు.." అంటూ, తనబాధ చెప్పుకుంది

"అయితే మీ దగ్గర డబ్బులేదా టీచర్‌గారూ?" అన్నాడు

శశి తలూపింది.

"అయితే మీరు అన్నం......"

ఈ ప్రశ్నతో శశికి నవ్వు, ఏడుపు—రెండూ వచ్చాయి

"ఏం తింటాం బాబు—ఒకరోజు తింటే, ఒక రోజు పస్తు !" అంది నిట్టూరుస్తూ

కిష్టుడు మాట్లాడలేదు ఈ మౌన జ్వాలలో వాడి హృదయం దగ్ధమైపోతున్నది అనంత వినీలాకాశంలాంటి ఆవేదన వాడి అంతఃకరణాన్ని మెలిపెట్టివేసింది. అంతకన్నా వాడికి టీచర్‌మీద జాలి ఎక్కువైంది. ఈ దృష్టితో చూస్తే, టీచర్ తనని కొట్టటం పొరబాటునే చేసిందనిపించింది

"ఇదే మా ఇల్లు ! నే పోతాను" అన్నాడు

శశి తలూపింది

నడుస్తుంటే, అనుభవాలు గాయం చేశాయి ఆమె హృదయాన్ని.

ఇవ్వాళ వెంకటేశం వస్తాడు

గతవారంనుండి ఒకటే మాట చెపుతున్నాడు: "త్వరలో డబ్బు వస్తుంది శశి! ఇహ, మనిద్దరం ఎవరికి తెలీని లోకాలకి పోయి " అన్నాడు తనని దగ్గరగా తీసికొని ఎంత మధురానుభూతి ఆవాడు.

రాళ్ళు - రెక్కలు

2 —వ పేజీ తరువాయి

నిజంగా వస్తాడా ! వెంకటేశం మోసం చేయడు కదా ?

* * *

బయట వాతావరణం అంత బాగాలేదు. ప్రొద్దు ట్నుంచి ఎండకాసింది కాసినట్లే ఉంది. సాయం కాలం— కావటంతోనే మబ్బులు పట్టినయి చీకట్లు క్రమ్ముతున్నాయి. అయితే వాన మాత్రం కురవ టంలేదు కాని, వాన వచ్చే సూచనలు ఎక్కువ అవుతున్నాయి.

కిష్టుడు కాలు—గాలిన పిల్లిలా వరండాలో తిరుగుతున్నాడు

నాన్న ఇంతకుముందే డబ్బు తెచ్చి అలమారులో పెట్టి వెళ్ళాడు ఎంతో తెలీదు కాని, అందులో చాలా డబ్బు ఉంది తను ఒక్క పది—రూపాయలు తీస్తే ఏం ? తండ్రికి తెలుస్తుందా ? తెలిస్తే ? అయినా అది తనకోసమా ఏమిటి ? టీచర్‌కోసరం నిన్న టీచర్ తన దారిద్ర్యాన్ని గురించి చెబుతూంటే వాడి గుండె తరుక్కుపోయింది ఆ టీచర్‌మీద అభిమానం పెల్లుబికింది ఎలాగైనా ఇవ్వాలి అని నిన్ననే అనుకున్నాడు. కాని, ఎలా ?

గడియారంతో కాలం చిక్కుకుపోయి వైరిగా ఏడుస్తున్నది బయట చీకట్లు క్రమ్ముతున్నాయి ఈదరగాలి రివ్వున వీస్తోంది

మెల్లిగా ఇంట్లోకి తొంగి చూశాడు తల్లి కాఫీ పెట్టటంలో నిమగ్నురాలై ఉంది

ఎవరూ లేరని ధైర్యం తెచ్చుకుని అలమా[illegible] దగ్గరికి చేరాడు కాని, ఏదో సహజ దౌర్బల్యం వా[illegible] ఆవరించింది. ఇది ప్రథమం; ఇంతకుముం ఇలాంటి పని చేయలేదు వాడు.

చిన్నప్పుడు క్లాసులో చదువుకున్నాడు: "సత్యమునే పలుకవలయును. దొంగతన[illegible] చేయరాదు.." గింగురుమన్నాయి చెవుల్లో.

తప్పే ! రెండడుగులు వెనక్కి వేశాడు. [illegible] దీనంగా టీచర్‌ముఖం వాడి కళ్ళల్లో మెదిలింది

చలించిపోయాడు; ఈ సంఘర్షణలో [illegible] లేత హృదయం నలిగిపోయింది.

తప్పదు, తప్పయినా సరే, "నేను తప్పు చే[illegible] న్నాను. నన్ను క్షమించు దేవుడా!" అని [illegible] కున్నాడు

వాడి ఆవేదన ఎంత తీవ్రమైనదంటే, ఒక్క నిముషంకూడ ఉండలేకపోయాడు

తల్లి కాఫీపెడుతూఉంది

ఎవ్వరూ లేరు

ఎక్కడ లేని ధైర్యాన్ని కూడదీసికుని పది రూ[illegible] యలు తీశాడు

వాడి నరనరాలు గజగజ వణికిపోయా[illegible] తీశాక, నూటనాలుగు డిగ్రీల జ్వరంతో [illegible] రోగివలె కుప్పకూలిపోయాడు వాడి నాసికా పుట[illegible] నుండి వేడి నిట్టూర్పు జారిపోయింది [illegible] గుండెలు నిముషానికి రెండువందల సార్లు కొ[illegible]

రాళ్ళు రెక్కలు

కున్నాయి. ఒక్క నిముషం వాడికి స్పృహ తప్పిన ట్లనిపించింది.

"అమ్మా, నే పోతున్నా—" అన్నాడు.

"కాఫీ తాగి పోరా" అంది తల్లి. కాని, వాడికా మాటలు వినిపించలేదు. టీచర్—ఇంటివైపు పరు గెత్తాడు.

టీచర్ ఇంటి తలుపు తోసి నిశ్చేష్టుడైనాడు. మంచంమీద తండ్రి కూర్చుని ఉన్నాడు వాడి ఉత్సాహం నీరుకారిపోయింది. వాడి ముఖంలో రంగులు మారినాయి ఇప్పుడు తండ్రి ఇక్కడెందు కున్నాడు ?

తండ్రిని చూసి వాడెంత భయపడ్డాడో, వాణ్ణి చూసి తండ్రి అంత భయపడ్డాడు ఈ సంగతి వాడు బయటపెడతాడు. పథకం తారుమారు అవుతుంది.

అయితే కిష్టుడు తండ్రితో ఒక్కమాటకూడ మాట్లాడలేదు. తలదించుకుని వెనక్కి తిరిగాడు వాడికి దుఃఖం వచ్చినంత పనైంది. మంచి చెడుల సంఘర్షణని వాడి లేత హృదయం ఎంతసేపు భరిం చిందో; కనీసం అది టీచర్ కిచ్చే అవకాశం కలిగి ఉంటే, సం తృప్తి లభించేది అసలు ఈ సమయంలో తండ్రి ఇక్కడెందుకున్నాడు? వాడి ఊహ కతీతమైన ప్రశ్న ఇది శేషప్రశ్న అయింది

ఆవేదనకి ప్రతిఫలం ఇదేనా ? ఇప్పుడేం చేయాలి? అంత డబ్బు తను ఎక్కడ దాస్తాడు? ఎలా దాస్తాడు? మళ్ళీ అక్కడే పెట్టేస్తే ? రేపు తీయగలడా ? అసలది అక్కడ ఉంటుందా ?

శశి వెనుకనుండి పిలుస్తున్నది అయినా వాడు వినలేదు వాడి మనస్సులో సముద్రాలు పొంగు తున్నాయి అగ్ని పర్వతాలు పేలుతున్నాయి నిలువ దొక్కుకోలేకపోయాడు ఎవరూ లేని ఏకాంత ప్రదేశానికి పరుగెత్తి ఏడిస్తే గాని, లాభంలేదు వాడి మనస్సులాగే ఆకాశం మబ్బులుక్రమ్మి జడి వాన కురియసాగింది.

*　　*　　*

ఆ రాత్రి వాడు ఆ డబ్బును దాయటానికి ఎంత అవస్థ పడ్డాడో— ఎలాగైతేనేం ఫలితం దక్కించు కున్నాడు.

మర్నాడు ప్రొద్దున్నే సంచి బుజాన వేసుకుని బడికి పరుగుపెట్టాడు టీచర్ మెల్లిగా వస్తూంది!

"టీచర్‌గారండి !"

"ఏరా కిష్టూ! నిన్న వచ్చి, వెళ్ళిపోయావేం ?"

"ఏం చేయనండి. నిన్న మీ కిద్దామని వచ్చా నండి ! కాని, మా నాన్న ఉన్నాడు మీ ఇంట్లో— అందుకని...."

శశి తటాలున ఆగిపోయింది

"మీ నాన్న.... అంటే ?" అంది.

"మా నాన్నండి. మంచంమీద కూర్చోలా ? అయినే ?"

"వెంకటేశంగారు...."

వాడు అవునని తలూపాడు.

"ఇది తీసికోండి."

"ఏమిటది ?"

వాడు జేబులోంచి నలిగిన పది—రూపాయల నోటు తీసి, టీచర్ చేతిలో పెట్టాడు.

"ఎందుకురా ఇది ?" అంది పది—రూపాయల నోటు మడత విప్పుతూ.

"మీ దగ్గర డబ్బు లేదన్నారుగా. అందుకని—"

శశి నిర్ఘాంతపోయింది. ఆమె గుండెల్లో చేతులు పెట్టి కెలికినట్లైంది.

హఠాత్తుగా ప్రశ్న ఉదయించి హృదయాన్ని చిల్లులు పొడిచింది.

ఒకరి కష్టాన్ని చూసి ఓర్చుకోలేనివాడు తన కష్టాని కేం ఓర్చుకోగలడు ?

వెంకటేశం ప్రయాణానికి సిద్ధంగా ఉండ మని చెప్పి వెళ్ళాడు. రేపే ప్రయాణం. రాత్రినుంచి ఎన్ని కలలుకంది? ఆ కలలన్నీ కల్లలేనా? తీరినట్లే తీరి, ఆశలు నిరాశలై పరిహసిస్తున్నాయి. ఈ క్షణం ఎంత భయంకరమైనది? కనీసం ఈ రాత్రి గడిచాకయినా, ఈ సంగతి తెలిసి ఉంటే— ఆకర్షణనుండి తప్పించుకోవటం ఎంత కష్టం ! కొందరు పూర్తిగా సుఖించటానికే జన్మిస్తారు. కొందరు పూర్తిగా దుఃఖించటానికే జన్మించింది. సుఖపడదామని ఎంత ప్రయత్నించిందో, అంత దుఃఖపడుతున్నది. ఇన్నాళ్ళు తను ఎండమావుల లోని జలంకోసమేనా పరుగెత్తింది ఏ శక్తి ఒక నాడు తన వెంటబడి జీవితం — వెంట పరు గెత్తించి ఈ చోటికి చేర్చిందో, మళ్ళీ ఆ శక్తే తన నిక్కడనుండి గెంటాలి ! "భగవాన్! నా కా శక్తిని ప్రసాదించు "

నిన్న తను కొట్టిన దెబ్బనే తట్టుకోలేనివాడు ఈ నాడు తను కొట్టబోయే శాశ్వతమైన దెబ్బకి ఎలా తట్టుకుంటాడు ? లేదు; వాడికలాంటి అన్యాయం తను చేయలేదు ఈ భ్రమణంలో మరో సారి ఓడిపోయింది, పరవాలేదు ఈ దెబ్బని తను తట్టుకోగలదు ఓటమి తన కలవాటే ఇడిగంట ఆలోచనలను చెదరగొట్టింది కిష్టుడు, టీచర్ ముఖంలో మార్పు కనిపెడుతూనే ఉన్నాడు కాని ఆ మార్పుకు కారణం మాత్రం వాడికంతుబట్ట లేదు. ఆమె—ముఖం క్షణకాలం ముకుళించుకుపోయి తరువాత వికసించటం వాడు గ్రహించాడు. ఈ పది రూపాయలతో టీచర్—బాధ తీరుతుందా ?

శశి నిట్టూర్చింది. ఆ నిట్టూర్పులో ఒక సం తృప్తి ఉంది; ఆనందం ఉంది. ఆ రోజంతా పర ధ్యానంగానే ఉంది పాఠంకూడా, చెప్పలేదు కాని ఎక్కువగా కిష్టడితోనే గడిపింది. ఎందుకీ ప్రేమ కిష్టుడంటే ? తన కలలు భగ్నం చేశాడనా?

కాదు; తన మనస్సుని జాగృతం చేశాడు. ఒక పొరపాటు నుండి తప్పించాడు. వెంకటేశం వివాహితు డని తనకి తెలీదు. రెక్కలున్నయ్యని ఎగరటానికి ప్రయత్నించింది. కాని, రాళ్ళు వాటిని కొట్టినయి. స్త్రీ పురుషుల మధ్య సరిహద్దుని చూపినయి. ఇక తనేం చేయగలదు ?

"కేవలం నన్ను ఓడించటమే, నీ అభిమత మయితే దాన్ని సంతోషంగా స్వీకరిస్తాను. కాని, దాన్ని భరించే శక్తి మాత్రం నాకు ప్రసాదించు భగవాన్!" అనుకుంది కళ్ళుమూసుకుని

ఆ మరునాడు టీచర్ ఎవరితోనో లేచిపోయిం దని ఊరు ఊరంతా గుప్పుమంది. కాని, ఆ వ్యక్తి ఎవరో ఎవరికీ తెలీదు. శశి పోవటానికి గల కారణం వెంకటేశానికి బుర్ర బద్దలు కొట్టుకున్నా అంతు పట్టలేదు. అతడు మాత్రం ఊళ్ళోనే ఉన్నాడు.

★

డాక్టర్ వృత్తి చేయండి

విరామకాలంలో ఇంటిలో పోస్టల్ ట్యూషన్‌ద్వారా హోమియోపతి చదివి, గవర్నమెంటు రిజిష్టర్డు కాలేజీద్వారా డిప్లొమా పొందండి.

ప్రాస్పెక్టస్ ఉచితం. వెంటనే వ్రాయండి.

Indian Homoeopathic College,
(APW), JULLUNDUR CITY

ఇండియా క్యానింగ్ ఇండస్ట్రీస్,
విజయవాడ-3.

AGENTS FOR ANDHRA
అక్రెడిటెడ్ ఏజెన్సీస్, విజయవాడ-1.